Hezhou dili

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Hezhou dili[a] (Basitleştirilmiş Çince: 河州话; Geleneksel Çince: 河州話; pinyin: *Hézhōuhuà*) Çin'in Kansu eyaletinde konuşulan kreolleşmiş karma dildir. Yüzyıllardır Linxia (eski ismiyle "Hezhou") İli'nin lingua franca'sı olarak işlev göstermiştir. Uygurca ve belki de Salarcanın temellerinden oluşmuştur. Mandarin Çincesiyle yeniden sözcükleşme süreci geçirmiştir; yani sözcüklerin neredeyse tümü Çince kökenlidir. Buna rağmen, dilbilgisi açısından Türk dili özelliklerine sahiptir: Hezhou dilinde altı farklı isim hâli, eklemeli morfoloji ve özne-nesne-fiil cümle yapısı mevcuttur. Hezhou dilinde hem Türkçe hem de Çince kökenli son ekleri kullanılmaktadır; Çince kökenli olanlar özgün işlevlerini kaybetmişlerdir ve Çince anlambilimiyle ilişkilerinden yoksun sayılırlar. Fonolojisi Çinceye çok benzer: Hezhou dilinde üç farklı ton mevcuttur, fakat Hezhou dilindeki ton değişimi Çinceninkinden farklı şekilde çalışır.[3] Han, Hui, Donşian ile Bao'an etnik gruplarında Hezhou dilini konuşanların arasında etnik gruba göre ton kullanımında farklılıklar gözlemlenmiştir, fakat Hezhou dilini anadil olarak konuşanlarda bu farklılıkların ortaya çıktığı yönünde belirtiler yoktur.[4]

Bir zamanlar Hezhou dilinin büyük oranda Türk etkisi görmüş ve tonlama sistemini gitgide kaybetmekte olan bir Çin dili olarak görülürdü; günümüzde Hezhou dilinin aslında bunun tam tersi olduğu ve ton sisteminin kaybolmaktan çok daha fazla gelişmekte olduğu düşünülmektedir.[3]

Hezhou dili	
Ana dili olanlar	Çin
Bölge	Kansu Eyaleti - Linxia Hui Özerk İli (tarihî Hezhou İli'nin kapsamına giren alanlar)
Dil aileleri	Uygurcanın temelinden oluşmuş kreol dili veya Uygurca ile Mandarin temellerinden oluşmuş karma dil
Dil kodları	
ISO 639-3	–
Glottolog	`hezh1244 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/hezh1244)`[1]

Ek okumalar

- "临夏方言" (https://baike.baidu.com/item/临夏方言) [Linxia Lehçesi]. *Baidu Baike* (Çince). Erişim tarihi: 30 Haziran 2020.

Dipnot

1. ^ Çin kaynaklarında "Linxia lehçesi" (Basitleştirilmiş Çince: 临夏方言; Geleneksel Çince: 臨夏方言; pinyin: *Línxià fāngyán*) veya "Linxia ağzı" (Basitleştirilmiş Çince: 临夏话; Geleneksel Çince: 臨夏話; pinyin: *Línxiàhuà*) terimleri de kullanılır.[2]

Kaynakça

1. ^ Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, (Edl.) (2017). "Hezhou" (http://glottolog.org/resource/languoid/id/hezh1244). *Glottolog 3.0*. Jena, Germany: Max Planck Institute for the Science of Human History.
2. ^ "临夏方言" (https://baike.baidu.com/item/临夏方言) [Linxia Lehçesi]. *Baidu Baike* (Çince). Erişim tarihi: 30 Haziran 2020.
3. ^ **a** **b** Mei Lee-Smith (1996) "The Hezhou language", in Wurm et al. (eds) *Atlas of Languages of Intercultural Communication in the Pacific, Asia, and the Americas,* ss. 865–874.
4. ^ Dillon, Michael (2013). *China's Muslim Hui Community: Migration, Settlement and Sects*. s. 160.

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:%C3%87in%27deki_diller&action=edit) **Çin'deki diller**

Resmi (ulusal)		Standart Mandarin
Resmi (bölgesel)	**Bölge seviyesinde**	İngilizce[HK] · Kantonca[HK/MC] · Moğolca[NM] · Portekizce[MC] · Tibetçe[XZ] · Uygurca[XJ] · Zhuangca[GX]
	İlçe seviyesinde	Bai · Buyeice · Hani · Hmongca · Kam (Dong) · Kazakça · Kırgızca · Korece · Lisu · Qiang · Tai Lü · Tai Nüa · Tujia · Yi · Zaiwa · Zhuangca
Çin Dilleri		Gan · Hakka · Huizhou · Jin · Min · Pinghua · Wu · Xiang · Yue
Bölge veya ilçe seviyesinde resmiyeti olmayan diğer azınlık dilleri		Buryatça · Doğu Yugurca · Donşianca · Evenkice · Eynuca · Fuyü Gırgıs dili · İli Türkçesi · Lop dili · Mançuca · Monguor · Oyratça · Özbekçe · Rusça · Salarca · Sarıkolca · Sarı Uygurca · Tatarca · Tuvaca · Vahi
Kreol/karma diller		E · Hezhou · Lingling · Makao Kreyolu · Maojia · Qoqmončaq · Sanqiao · Tangwang · Wutun
Nesli tükenmiş diller		Ba-Şu · Hitay · Sakaca · Tohar

GX = Guangksi · HK = Hong Kong · MC = Makao · NM = İç Moğolistan · XJ = Sincan · XZ = Tibet

Çin Portali

Dil Portali

"https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Hezhou_dili&oldid=22833561" adresinden alınmıştır.

Bu sayfa son olarak 6 Temmuz 2020 tarihinde ve 21.07 saatinde düzenlenmiştir.

Metin Creative Commons Atıf-BenzerPaylaşım Lisansı altındadır; ek koşullar uygulanabilir. Bu siteyi kullanarak, Kullanım Şartlarını ve Gizlilik Politikasını kabul etmiş olursunuz.
Vikipedi® (ve Wikipedia®) kâr amacı gütmeyen kuruluş olan Wikimedia Foundation, Inc. tescilli markasıdır.